

Mukanda ya zole ya Polo na sika ya ba-Klisto ya KOLINTO NKOTOLO

Mukanda yayi ya zole ke na kulakisa ti bumpangi na kati ya Polo na ba-Klisto ya mbanza Kolinto ke na kulutula dyaka ngolo mingi. Kasi mwa bantu ya nkaka na kati ya bawu talisaka Polo mpasi ya kulutula na ntima, mpe vwandaka zola ve kundima bumfumu ya yandi ya kusala kisalu mutindu ntumwa. Na yawu, Polo sonikinaka bawu na nswalu nyonso ata kubumba na kulakisa bawu wapi mutindu yandi ke zolaka bawu, mpe nsatu ya kuvutula dyaka kiwisa ya yandi na bawu. Ni yawu yina, yandi lakisaka kilengi ya yandi ntangu Tite natinaka yandi bansangu ya mbote ya ba-Klisto ya Kolinto.

Dibuku yayi keke ya kukabuka mutindu yayi:

- Bambote (2Ko 1.1-2).
- Polo ke na kuzonzila bampasi ya lufwa yina yandi mosi talaka na mbanza Efeso (2Ko 1.3-11).
- Polo ke na kuzonzila bampasi mpe bankwamusu yina yandi talaka na kati ya bunkundi ya yandi na ba-Klisto ya Kolinto. Yandi ke na kuzonzila mpe mfunu ya kisalu ya ntumwa ya Yesu-Klisto. Yandi ke na kubangula samu na yinki yandi vwandaka na nzonzolo ya ngolo na mukanda yina yandi fidisaka bawu ntete, mpe wapi mutindu yandi ke na kilengi

ya kulutila, samu ti nzonzolo yina me pesa bambuma ya mbote (2Ko 1.12-7.16).

- Polo ke na kuzonzila makabu yina ba-Klisto ke yonzika samu na kusadisa ba-Klisto ya kizunga ya Zude. Yandi ke na zabisa bawu mpe wapi mutindu ya kukabula na nsayi (2Ko 8-9).
- Polo ke na kusoba nzonzolo ya yandi. Yandi ke na kusemba na ngolo nyonso bayina ke na kutuba ti yandi kele ve ya tsyelika ntumwa (2Ko 10.1-13.10).
- Polo ke na kumanisa mukanda ya yandi na kuzonzila fyoti mambu ya kuzola bampangi (2Ko 13.11-13).

Mukanda yayi kele na nzonzolo ya yandi mosi Polo. Kasi yawu fwana kunata beto ve na kubanza ti Polo ke na sosa kunwanina nzutu ya yandi mosi, to dibanza ya yandi mosi. Kana Polo ke na kunwana na ngolo nyonso, yawu kele samu na kulakisa na bantu bumfumu ya kusala kisalu ya yandi mutindu ntumwa, samu ti bantu nyonso ndima Nsangu ya Mbote, mpe bawu zaba ti ya tsyelika Klisto kele Mfumu.

Bambote

¹ Ni munu Polo yina kele ntumwa ya Yesu-Klisto mutindu Nzambi zolaka. Kintwadi na mpangi ya beto Timote, beto ke na kufidisa mukanda yayi na dibuundu ya Nzambi ya mbanza Kolinto, mpe na bantu nyonso ya longo ya kizunga ya Akayi.

² Bika ti Tata ya beto Nzambi mpe Mfumu ya beto Yesu-Klisto, kusakumuna beno mpe kupesa beno kizunu.

Polo ke na kusiika Nzambi

³ Beto siika Nzambi, Tata ya Mfumu ya beto Yesu-Klisto. Yandi kele Tata yina ke talaka bantu kyadi, mpe Nzambi yina ke katulaka kyadi ya bantu nyonso.

⁴ Yandi ke katulaka beto kyadi na bampasi nyonso yina ke kuminaka beto, samu ti beto mpe lenda na kukatula kyadi na bayina nyonso ke talaka bampasi. Beto ke katula bawu kyadi mutindu Nzambi katulaka beto yawu.

⁵ Ya tsyelika, na mutindu beto ke na kutala mingi bampasi yina Klisto talaka, ni na mutindu yina mpe kyadi ya beto ke lutila na kukatuka na kuvwanda ya kukangama na Klisto.

⁶ Kana beto ke na kutala mpasi, ya kele samu na kukatula kyadi ya beno, mpe samu na kukeba ya beno. Kana Nzambi ke na kukatula beto kyadi, ya kele samu na kukatula kyadi ya beno, samu ti beno vibidila bampasi yina beto ke na kutala.

⁷ Na yina, beto kele na kivuvu ya ngolo, mpe beto zaba ti kana beno ke na kukabula bampasi kintwadi na beto, Nzambi mpe ke katula kyadi ya beno kintwadi na beto.

⁸ Bampangi, beno fwana kuzaba wapi mutindu kele bampasi yina beto talaka ntangu beto lutaka na kizunga ya Aziya. Bampasi yina beto talaka lutilaka ngolo, mpe beto vwandaka lenda dyaka ve na kuvibidila yawu. Na yina, beto vwandaka banza ti beto ke kufwa.

⁹ Beto vwandaka tala ti ntangu ya kufwa beto me kuma. Kasi yawu salamaka mutindu yina, samu ti beto sala dyaka ve kivuvu na beto mosi, kasi na Nzambi yina ke vumbulaka bantu na

lufwa.

¹⁰ Ni yandi vuukisaka beto na lufwa ya mutindu yina, mpe ke vuukisa dyaka beto. Ya tsyelika, beto ke na kivuvu na yandi ti yandi ke vuukisa dyaka beto.

¹¹ Beno mpe ke na kusadisa beto na kusambidilaka beto. Na yina, beto ke kuzwa lusakumunu na sika ya Nzambi samu na balusambulu ya bantu mingi, mpe bantu mingi ke tonda Nzambi samu na beto.

Polo sobaka mabanza samu na nzyetolo ya yandi

¹² Dyambu yina beto lenda kusala mayama mutindu ndinga yina ke zonzaka na yisi ya ntima ya beto ke na kulakisa kimbangi ni kuzinga na ntwala ya bantu nyonso mpe mingi na ntwala ya beno na mutindu ya kukuluka mpe ya kuvedila yina Nzambi pesaka beto. Mutindu ya beto ya kuzinga vwandaka ve ya ndwenga ya bantu, kasi ya bumbote ya Nzambi.

¹³ Beto ke na kusonikina beno kaka mambu yina beno ke tangaka mpe ke bakulaka. Mu banza ti beno ke bakula yawu mbote,

¹⁴ samu ti beno bakulaka yawu fyoti ti beno lenda kusala mayama samu na beto, mutindu mosi mpe beto ke sala yawu samu na beno na kilumbu yina Mfumu ya beto Yesu ke vutuka.

¹⁵ Mu vwandaka na kivuvu na mambu yina. Ni yawu yina, mu zolaka lutila ntete na sika ya beno samu na kupesa beno lusakumunu na mbala ya zole.

¹⁶ Mu vwandaka zola kulutila na sika ya beno ntete mu kwenda na kizunga ya Masedwane, mpe

na manima, mu vutuka dyaka na sika ya beno. Na yina, beno zolaka sadisa munu na kulanda nzyetolo ya munu na kizunga ya Zude.

¹⁷ Na kutuba mutindu yina, ya zola kutuba ti mu zaba ve kubaka lukanu? To balukanu ya munu kele kaka balukanu ya kimuntu, samu ti na kati ya mambu ya munu kele na «kundima» mpe «kumanga?»

¹⁸ Yandi mosi Nzambi zaba ti mambu yina mu zabisaka beno vwandaka ve na mambu ya «kundima» mpe «kumanga.»

¹⁹ Yesu-Klisto, Mwana ya Nzambi, yina Silase, Timote, mpe munu mosi zabisaka beno kele ve na mambu ya «kundima» mpe «kumanga» Kasi yandi kele kaka na mambu ya «kundima.»

²⁰ Bansilulu nyonso ya Nzambi kele na mambu ya «kundima» na Yesu-Klisto. Ni na Yesu-Klisto mpe beto ke tubaka «Ameni» samu na kukembisa Nzambi.

²¹ Ni Nzambi ke pesaka beto na beno ngolo na kuzinga kintwadi na Klisto, mpe ni yandi pesaka beto kisalu yayi.

²² Ni Nzambi tulaka beto kidimbu ya yandi, mpe tulaka Mpeve ya yandi na kati ya bantima ya beto, mpe yawu kele kikunku ya ntete na bima yina yandi ke pesa beto.

²³ Mu bakaka lukanu ya kuvutuka ve na mbanza Kolinto, samu ti mu zolaka ve kutalisa beno ntima mpasi. Mu ke na kutuba butsyelika, mpe Nzambi kele mhangi ya munu. Yandi kufwa munu kana mu ke na kuvuna.

²⁴ Beto ke na kusosa ve na kuzabisa beno mambu yina beno fwana kukwikila, samu ti

kiminu ya beno kele ngolo. Kasi beto ke na kusala kintwadi samu na kilengi ya beno.

2

¹ Ya tsyelika, mu bakaka lukanu ya kuvutuka dyaka ve na sika ya beno samu na kutalisa ve beno kyadi.

² Kana mu talisa beno kyadi, nani dyaka lenda kuyangidika munu? Bantu yina mu ke talisa kyadi ke lenda dyaka na kuyangidika munu?

³ Ni yawu yina, mu me sonikina beno mambu yango, samu ti mu zolaka ve ti na kukuma na sika ya beno, bayina zolaka yangidika munu, talisa munu kyadi. Mu ke na kivuvu ti ntangu mu ke vwandaka na kilengi, beno nyonso mpe ke vwandaka na kilengi.

⁴ Ya tsyelika, mu ke na kusonikina beno mukanda yayi na kati ya manyongo. Ntima ya munu kele ya kufuluka na kyadi mpe mu ke na kudila. Ya kele ve samu na kutalisa beno kyadi, kasi samu ti beno bakula wapi mutindu mu ke zolaka beno ya kulutula.

Kulemvokila muntu yina me sala yimbi

⁵ Kana muntu me talisa mpangi kyadi, ni munu ve yandi me talisa kyadi, kasi ni beno nyonso. Na kuzonza mbote ni beno nyonso ve, kasi ndambu ya bantu na kati ya beno.

⁶ Na muntu ya mutindu yina, masembo yina bantu mingi me pesa yandi me lunga.

⁷ Ni yawu yina ntangu yayi, beno fwana kulemvokila mpe kukindisa yandi, samu ti yandi vwanda ve na kati kyadi ya kulutula.

⁸ Na yina, mu ke na kutumisa beno na kulakisa ti beno ke zolaka yandi.

⁹ Ya tsyelika, mu me sonikina beno samu na kutala kana beno kele kaka ya kukubama na kutumama na mambu nyonso.

¹⁰ Na muntu yina beno ke lemvokila yimbi, munu mpe ke lemvokila yandi. Kana mu lemvokilaka muntu, mpe ti ya vwandaka na dyambu ya kulemvokila yandi, mu salaka yawu samu na beno na ntwala ya Klisto.

¹¹ Na yina, Satana lenda kuvuna beto ve samu ti beto zaba ti yandi kele na mabanza ya yimbi.

¹² Ntangu mu kumaka na mbanza Towase samu na kulongisa Nsangu ya Mbote ya Klisto, mu talaka ti Mfumu zibudilaka munu nzila.

¹³ Kasi ntima ya munu vwandaka ve na kizunu samu ti mu talaka ve Tite, mpangi ya munu. Ni yawu yina, mu bikaka bantu ya mbanza Towase, mpe mu kwendaka na kizunga ya Masedwane.

Yesu-Klisto ke nungisaka beto

¹⁴ Mu ke na kutonda Nzambi, samu ti konso ntangu yandi ke nataka beto na mulonga ya nkembo ya kununga ya Klisto. Na beto, yandi ke zabisaka Nsangu ya Klisto na bisika nyonso mutindu mananasi yina nsunga ke na kumwan-gana na bisika nyonso.

¹⁵ Ya tsyelika, beto kele mutindu mananasi ya nsunga ya mbote yina Klisto pesaka na Nzambi samu na bayina ke na kudyata na nzila ya mpu-lusu, mpe bayina ke na kuzimbana.

¹⁶ Kasi samu na bantu ya nkaka, ya kele nsunga ya lufwa yina ke kufwaka bantu, mpe samu na

bantu ya nkaka dyaka, ya kele nsunga ya luzingu yina ke pesaka bantu luzingu. Na yina, nani lenda kusala kisalu ya mutindu yayi?

¹⁷ Beto kele ve mutindu bantu ya nkaka yina ke na kusala mumbungu na Mambu ya Nzambi. Kasi ni Nzambi fidisaka beto, mpe beto ke zonzaka na ntima ya kuvedila na meso ya Nzambi na kintwadi na Klisto.

3

Bisadi ya ngwisani ya malu-malu

¹ Beto fwana kubanda dyaka na kusala masiika na beto mosi? To beto kele na nsatu mutindu bantu ya nkaka na kulakisa beno mikanda yina ke na kupesa beno muswa ya kuyamba beto, to na kulomba beno yawu?

² Ni beno mosi kele mikanda ya beto yina kele ya kusunama na kati ya bantima ya beto, mpe yina bantu nyonso lenda kuzaba mpe kutanga.

³ Ya tsyelika, ya ke na kotalana na pwelele nyonso ti beno kele mukanda yina Klisto sonikaka mpe pesaka beto na kisalu ya beto. Yawu kele ve ya kusunika na ntinta ya kisonokono, kasi na Mpeve ya Nzambi ya moyo. Yawu kele mpe ya kusunama ve na zulu ya bibuku ya matadi, kasi na kati ya bantima ya bantu.

⁴ Ni mutindu yina kele kivuvu ya beto na Nzambi na lusalusu ya Klisto.

⁵ Ni na ngolo ya beto mosi ve beto lenda kusala kisalu ya mutindu yina. Ni Nzambi ke pesaka beto ngolo ya kusala yawu.

⁶ Ni yandi pesaka beto ngolo ya kuvwanda bisadi ya kuzabisa ngwisani ya malu-malu yina

kele ve na yisi ya lutumu ya misiku, kasi na yisi ya lutumu ya Mpeve ya Longo. Misiku ke kufwaka bantu, kasi Mpeve ya Longo ke pesaka luzingu.

⁷ Misiku yina vwandaka pesa lufwa mpe vwandaka ya kusonama na zulu ya bibuku ya matadi vwandaka na nkembo yina bantu ya Isayeli lendaka sikika ve meso na kizizi ya Moyize samu na nkembo ya mwa ntangu.

⁸ Kana yawu vwandaka mutindu yina, wapi mutindu kisalu ya Mpeve ya Longo ke vwanda ve na nkembo ya kulutula dyaka?

⁹ Ya tsyelika, kana kisalu yina vwandaka pesa bantu nzengolo ya lufwa vwandaka na nkembo, kisalu yina ke kumisaka bantu ya kudedama na ntwala ya Nzambi ke vwanda na nkembo ya kulutula.

¹⁰ Beto lenda kutuba mpe ti nkembo yina lezimaka na ntama ke na kuzimbana na ntwala ya nkembo yayi ya kulutula nene.

¹¹ Ya tsyelika, kana bima yina zingaka kaka mwa ntangu vwandaka na nkembo, bima yina ke zinga bantangu nyonso ke vwanda na nkembo ya kulutula.

¹² Na kuvwanda na kivuvu ya mutindu yina, beto ke na kusala kivuvu ya nene.

¹³ Beto ke na kusala ve mutindu Moyize yina vwandaka kanga lele na kizizi, samu ti bantu ya Isayeli tala ve nsukunu ya nkembo yina lezimaka kaka ntangu fyoti.

¹⁴ Kasi bawu ke dyaka ve na mayela. Tii bubu yayi, meso ya bawu ke ntete ya kukangama na lele

yina ntangu bawu ke tangaka Ngwisani ya Ntama. Kaka ni Klisto ke katulaka lele yina.

¹⁵ Tii bubu yayi dyaka, ntangu bawu ke tangaka mabuku ya Moyize, lele ke kangaka mayela ya bawu.

¹⁶ Ni kaka na kubaluka na sika ya Mfumu, lele yina ke katukaka.

¹⁷ Kasi Mfumu ni Mpeve, mpe kisika yina kele Mpeve ya Mfumu, kimpwanza mpe kele kuna.

¹⁸ Beto nyonso yina kele ve na lele na kizizi kele mutindu kitala-tala yina ke na kulakisa nkembo ya Mfumu. Na yina, Mfumu yina kele Mpeve me kitula beto samu na kufwanana na yandi, mpe nkembo ya beto ke tatamana na kukula.

4

Beto ke na kutala mpasi kintwadi na Yesu

¹ Nzambi talaka beto kyadi mpe pesaka beto ksalu yayi. Ni yawu yina, beto ke na kulemba ve.

² Beto me manga bansalulu nyonso ya mansweki mpe ya nsoni. Beto ke na kusadila ve na kati ya mayuya, mpe beto ke na kubalula ve mambu ya Nzambi. Kasi ni na kuzabisa butsyelika na pwelele nyonso, beto ke salaka na ntwala ya Nzambi ti bantu nyonso ndima beto.

³ Kana Nsangu ya Mbote yina beto ke na kuzabisa kele pwelele ve, yawu kele pwelele ve samu na bayina ke na kuzimbana.

⁴ Bawu ke kwikilaka ve, samu ti Satana, nzambi ya mambu ya yimbi ya yinza yayi, kangaka mayela ya bawu. Yandi ke salaka ti bawu lenda ve na kutala nsemo ya Nsangu ya Mbote yina ke

lakisaka nkembo ya Klisto yina kele kifwani ya Nzambi.

⁵ Beto ke zabisaka ve mambu ya beto mosi, kasi mambu ya MfumuYesu-Klisto. Beto mosi kele bisadi ya beno samu na Yesu.

⁶ Nzambi yina tubaka: «Bika nsemo kulezima na kati ya mpimpa», kele mpe Nzambi yina salaka ti nsemo ya yandi lezima na kati ya bantima ya beto samu na kulakisa beto nkembo ya yandi yina lezimaka na kizizi ya Klisto.

⁷ Kasi beto ke nataka kimvwama yayi ya kimpeve na banzutu ya beto mutindu na kati ya bambungu ya nene ya ntoto ya kuyoka, samu ti ya talana na pwelele nyonso ti lulendo yayi ya ngitukulu ke katukaka ve na beto, kasi na sika ya Nzambi.

⁸ Ba ke na kukwamisa beto bisika nyonso, kasi beto ke na kutatamana. Ba ke na kutalisa beto boma, kasi beto ke na kusala kaka kivuvu.

⁹ Bantu ke na kutalisa beto mpasi, kasi Nzambi ke na kubika beto ve. Bawu ke na kulosa beto na ntoto, kasi beto ke na kufwa ve.

¹⁰ Beto ke na kubika ve na kunata bisika nyonso lufwa ya Yesu na banzutu ya beto, samu ti luzingu ya yandi talana mpe na banzutu ya beto.

¹¹ Ya tsyelika, beto bantu ya moyo, beto kele konso ntangu pene-pene na lufwa samu na Yesu, samu ti luzingu ya yandi talana mpe na banzutu ya beto yina ke kufwa.

¹² Na yina, beto ke na kunwana na lufwa samu ti beno kuzwa luzingu.

¹³ Dibuku ya Nzambi ke tubaka: «Mu me kwikila. Ni yawu yina, mu me zonza.» Beto mpe, beto me kwikila. Ni yawu yina, beto ke na kuzonza.

¹⁴ Beto zaba ti Nzambi yina vumbulaka Mfumu Yesu na lufwa, ke vumbula beto mpe na lufwa, mpe ke tula beto na beno pene-pene ya yandi.

¹⁵ Mambu nyonso yina ke na kukumina beto kele samu na beno, samu ti bantu mingi kuzwa ya kulutula lusakumunu ya Nzambi. Na yina, balusambulu ya kuvutula matondo samu na kulakisa nkembo ya Nzambi ke lutila mingi samu na balusakumunu yina bawu me kuzwa.

Kiminu ke na kutwadisa luzingu ya beto

¹⁶ Ni yawu yina, beto ke na kulemba ve. Ata ti nzutu ya beto ya musuni ke na kubeba fyoti-fyoti, nzutu ya beto ya kimpeve ke na kukuma ya malumu konso kilumbu.

¹⁷ Bampasi yina beto ke na kutala ntangu yayi kele ngolo ve na yina me tadila bunene ya nkembo ya ngitukulu yina yawu ke na kukubikila beto.

¹⁸ Beto ke sikikaka ve meso na bima yina ke talanaka, kasi na bima yina ke talanaka ve. Ya tsyelika, bima yina ke talanaka ke zingaka kaka ntangu fyoti. Kasi bima yina ke talanaka ve, ke zingaka seko.

5

¹ Beto zaba ti kana yinzo ya beto awa na ntoto yina kele mutindu yinzo ya lele mwangana, beto kele na Yinzo yina Nzambi yidikaka, Yinzo ya bantangu nyonso na mazulu yina diboko ya muntu yidikaka ve.

² Ntangu yayi, beto ke na kuyawula, samu ti beto ke na nsatu ya kulutula na kulwata yinzo ya beto yina kele na mazulu.

³ Na yina, Nzambi ke kuta ve beto kimpene, kasi ya kulwata.

⁴ Ya tsyelika, ntangu nyonso yina beto ke zinga awa na ntoto na yinzo yayi ya lele, beto ke kunga mutindu bantu yina ke na kunata kizitu ya nene. Ya kele ve ti beto ke na sosa kukatula yinzo yayi ya lele. Kasi beto ke na nsatu ya kulwata yinzo ya mazulu, samu ti luzingu dyamisa lufwa.

⁵ Ni yandi mosi Nzambi kubikaka beto na mambu yina. Yandi pesaka beto Mpeve ya yandi mutindu kikunku ya ntete ya bima yina yandi ke pesa beto.

⁶ Na yina, beto kele kaka ya kufuluka na kibakala. Beto zaba ti ntangu beto ke na kuzinga na nzutu yina kele na beto awa na ntoto, beto kele ntama na Mfumu.

⁷ Ya tsyelika, ni kiminu ke na kutwadisa luzingu ya beto, kasi meso ya beto ve.

⁸ Beto kele ya kufuluka na kibakala, mpe beto zola kubika nzutu yina kele na beto awa na ntoto samu na kwenda kuzinga na sika ya Mfumu.

⁹ Kasi mambu yina beto ke na kuzola, ni kuyangidika Nzambi ata beto vwanda kaka na nzutu yina kele na beto awa na ntoto to beto bika yawu.

¹⁰ Ya tsyelika, beto nyonso ke luta na ntwala ya lufundusu yina Klisto ke sala. Na yina, konso muntu ke kuzwa musendo na mbote to yimbi yina yandi salaka na kati ya luzingu ya yandi awa na ntoto.

Kuvutula ngwisani ya beto na Nzambi na lusalusu ya Klisto

¹¹ Mutindu beto ke zitisaka Mfumu, beto ke sosaka na kundimisa bantu na kubakula mambu yina beto ke tubaka. Nzambi zaba beto mbote, mpe mu banza ti beno mpe, beno zaba beto mbote na kati ya bantima ya beno.

¹² Beto ke na kusosa ve na kusala masiika na sika ya beno. Kasi beto ke na zola kupesa beno nzila ya kusala mayama samu na beto. Na yina, beno ke lenda na kupesa bamvutu na sika ya bayina ke salaka ve mayama na mambu yina kele na kati ya bantima ya bawu, kasi na bima yina ke talanaka.

¹³ Kana ya tsyelika ti beto vwandaka bilawu, yawu kele samu na Nzambi. Kana beto kele ve bilawu, yawu kele samu na beno.

¹⁴ Luzolo ya Klisto ke na kutwadisa beto na dibanza yayi ti kaka muntu mosi kufwaka samu na bantu nyonso. Na yina, bantu nyonso kele ya kufwa kintwadi na yandi.

¹⁵ Yandi kufwaka samu na bantu nyonso, samu ti bayina kele moyo zinga dyaka ve samu na bawu mosi, kasi samu na muntu yina kufwaka mpe vumbukaka na lufwa samu na bawu.

¹⁶ Ni yawu yina, beto zaba dyaka ve muntu na mutindu ya kimuntu. Ata ti beto zabaka Klisto na mutindu ya kimuntu, kasi ntangu yayi, beto ke na kuzaba dyaka yandi ve na mutindu yina.

¹⁷ Na yina, kana muntu kele kintwadi na Klisto, yandi kele muntu ya malu-malu. Mambu ya ntama me luta, mpe yawu me kuma ya malu-malu.

¹⁸ Mambu nyonso yayi ke katukaka na sika ya Nzambi yina vutulaka ngwisani na kati ya beto na yandi na lusalusu ya Klisto, mpe yina pesaka beto kisalu ya kuvutula ngwisani na kati ya yandi na bantu ya nkaka.

¹⁹ Ya tsyelika, na Klisto, Nzambi salaka ti ngwisani vutuka na kati ya yandi na bantu nyonso ata kutala masumu yina bantu salaka. Yandi tumisaka beto na kuzabisa nsangu ya ngwisani yina.

²⁰ Na yina, beto kele bayina Klisto fidisaka, mpe ni na beto yandi mosi Nzambi ke na kubokila beno. Na nkumbu ya Klisto, beto ke na kutumisa beno: Beno vutula ngwisani ya beno na Nzambi.

²¹ Klisto vwandaka na disumu ve. Kasi Nzambi pesaka yandi kizitu ya masumu ya beto, samu ti na yandi, Nzambi kumisa beto ya kudedama.

6

¹ Mutindu beto ke na kusala kintwadi na Nzambi, beto ke na kutumisa beno na kubika ve na kutala mfunu ya lusakumunu yina beno kuzwaka na sika ya Nzambi.

² Ya tsyelika, Nzambi tubaka:

«Na ntangu ya mbote, mu kuwaka nge, mpe na kilumbu ya mpulusu, mu kwizaka sadisa nge.»

Kasi bubu yayi kele ntangu ya mbote, bubu yayi kele kilumbu ya mpulusu.

³ Beto ke na zola kusala ve ti muntu bula dibaku samu na beto, samu ti bantu seka ve kisalu ya beto.

⁴ Kasi beto ke lakisaka na mambu nyonso ti beto kele bisadi ya Nzambi. Na yina, beto kele na mvibudulu ya kulutila na kuvibidila bampasi, bankwamusu, mpe mambu yina ke talisaka beto mpasi na ntima.

⁵ Ba ke bulaka beto bikoti, ba ke tulaka beto na boloko, mpe ba ke tumisaka ti bantu sala muvusu na ksalu ya beto. Beto ke talaka mpasi na bisalu. Beto ke lalaka ve pongi mpe ke mangaka na kudya samu na Nzambi.

⁶ Beto ke lakisaka ti beto kele ya kuvedila, mpe ti beto kele na luzabu, mvibudulu, bumbote, Mpeve ya Longo, mpe luzolo ya tsyelika.

⁷ Beto ke zabisaka butsyelika, mpe Nzambi ke pesaka beto lulendo. Binwanunu ya beto samu na kunwana mpe kunwanina banzutu ya beto, ni kusala mambu ya kudedama.

⁸ Bantu ya nkaka ke zitisaka beto mpe bantu ya nkaka ke talisaka beto nsoni. Ba ke tubaka mambu ya yimbi mpe ya mbote samu na beto. Ba ke bakaka beto mutindu bantu ya luvunu, kasi beto ke tubaka butsyelika.

⁹ Ba ke na kubaka beto mutindu bantu yina bawu zaba ve, kasi bawu zaba beto. Ba ke na kutala beto mutindu bantu ya kufwa, kasi beto kele bantu ya moyo. Ba ke na kupesa beto bitumbu, kasi ba ke na kufwa beto ve.

¹⁰ Ba ke na kusala nyonso samu ti beto vwanda na kyadi, kasi beto ke vwandaka kaka na kilengi. Ba ke talaka beto mutindu bamputu, kasi beto ke salaka ti bantu mingi kuma bamvwama. Beto ke talanaka na meso ya bawu mutindu bantu yina kele na kima ve, kasi ya tsyelika, beto kele na bima

nyonso.

¹¹ Bampangi ya mbanza Kolinto, beto me zonzila beno na butsyelika nyonso, mpe beto me lakisa beno ti beto ke zolaka beno na ntima nyonso.

¹² Beto kangilaka beno ve bantima, kasi ni beno kangilaka beto bantima.

¹³ Na yina, mu ke na kuzonza na beno mutindu na bana ya munu. Beno mpe, beno zibudila beto mbote bantima ya beno.

Beno vwanda ya kukwikama na Nzambi

¹⁴ Beno vukana ve na bayina ke kwikilaka Nzambi ve. Ya tsyelika, mambu ya kudedama lenda kuvukana ve na mambu ya yimbi, to nsemo lenda kuvukana ve na mpimpa.

¹⁵ Mutindu mosi mpe, Klisto lenda kuwawana ve na Satana, to ata kima lenda kuvukisa mukwikisi na muntu yina ke kwikilaka ve Nzambi.

¹⁶ Ata kima lenda kuvukisa Yinzo ya Nzambi na banzambi ya biteki, samu ti beto kele Yinzo ya Nzambi ya moyo mutindu yandi mosi Nzambi tubaka:

«Mu ke zinga mpe mu ke tambula na kati-kati ya bawu.

Mu ke vwanda Nzambi ya bawu,
mpe bawu ke vwanda dikanda ya munu.»

¹⁷ Ni yawu yina,

«Beno katuka kisika kele bantu yina,
mpe beno kabuka na bawu.

Beno simba ve bima yina kele ya kusumuka,
mpe mu ke yamba beno. Ni Mfumu tubaka yawu.

¹⁸ Mu ke vwanda tata ya beno,
mpe beno ke vwanda bana ya munu.

Ni mutindu yina Mfumu Nzambi-Mpungu tubaka.»

7

¹ Bampangi ya luzolo, mutindu beto kele na bansilulu yina, beto vedisa banzutu ya beto na kukatula mvindu nyonso yina ke bebisaka nzutu to mwela. Beto fwana kusala ngolo samu na kuvwanda bantu ya longo na kulakisa ti beto ke zitisaka Nzambi.

Kilengi ya Polo

² Benoit tula beto na kati ya bantima ya benoit. Beto me sala ata muntu yimbi. Beto me manisa ve bimvwama ya muntu, mpe beto me sadila ve bimvwama ya muntu.

³ Mu ke na kutuba ve mutindu yina samu na kuzabisa yimbi ya benoit. Ya tsyelika, mutindu mu zabisaka ntete yawu, benoit kele na kati ya bantima ya beto ata ti beto vwanda moyo to kufwa.

⁴ Mu ke na kivuvu ya nene na benoit, mpe mu ke salaka mayama samu na benoit. Mu kele ya kufuluka na kibakala mpe kilengi na kati ya bampasi nyonso yina ke na kukumina beto.

⁵ Ya tsyelika, ntangu beto kumaka na Masedwane, beto kuzwaka ve ntangu ya kupema. Beto kutaka bampasi ya konso mutindu, bamvita na balweka nyonso, mpe boma na bantima ya beto.

⁶ Kasi Nzambi yina ke katulaka kyadi ya bantu ya kukuluka, katulaka kyadi ya beto ntangu Tite kwizaka.

⁷ Ni kaka nkwizulu ya yandi ve salaka ti beto vwanda na kibakala, kasi mpe nsangu yina yandi pesaka beto na mutindu beno katulaka yandi kyadi. Yandi zabisaka beto ti beno kele na nsatu ya kulutula ya kutala munu. Yandi zabisaka beto mpe bidilu ya beno, mpe ti beno kele na nsatu ya kulutula na kunwanina munu. Ni yawu yina, kilengi ya munu kele ya kulutula dyaka.

⁸ Mu ke na kunyonga yawu ve kana mu talisaka beno kyadi na mukanda yina mu fidisaka beno. Ata ti mu nyongaka samu na yawu, mu ke na kutala ti yawu talisaka beno kyadi kaka na mwa ntangu.

⁹ Kasi ntangu yayi, mu ke na kuyangalala. Kana mu ke na kuyangalala, yawu kele ve samu ti mu me talisa beno kyadi, kasi samu ti kyadi ya beno me nata beno na kuviluka. Kyadi ya beno vwan-daka mutindu Nzambi vwandaka zola. Na yina, beto talisaka ve beno ntima mpasi.

¹⁰ Kyadi yina ke katukaka na Nzambi ke nataka muntu na kuviluka mpe kuzwa mpulusu. Yawu ke bikaka ve manyongo na muntu. Kasi kyadi yina kele na muntu samu na yinza yayi, ke nataka na lufwa.

¹¹ Ntangu Nzambi salaka ti beno tala kyadi, kyadi yango pesaka beno mambu yayi ya mbote: kukuma na ngolo ya kusala bisalu, kulomba mulemvo, kundima ve mambu, kuvwanda na boma, kuvwanda na nsatu ya kutala munu, kuvwanda na nsatu ya kulutula na kubongisa mambu, mpe kusemba mambu ya yimbi. Beno me lakisa na konso mutindu ti beno me zaba mambu ve na kati ya dyambu yina.

¹² Na yina, kana mu me sonikina beno, ya kele ve samu na muntu yina me sala yimbi, to samu na muntu yina ba me sala yimbi. Kasi ya kele samu na kulakisa beno na pwelele nyonso na meso ya Nzambi nsatu ya kulutula yina vwandaka na beno na kusadisa beto.

¹³ Ni mambu yina katulaka kyadi ya beto. Kaka ni kyadi ve yawu katulaka beto, kasi beto vwandaka mpe na kilengi ya kulutula na kyese yina vwandaka na Tite, samu ti beno tulaka kizunu na ntima ya yandi.

¹⁴ Kana mu salaka mwa mayama samu na beno na sika ya yandi, ya kele, samu ti beno me talisa munu nsoni ve. Kasi mutindu beto ke zabisaka beno kaka butsyelika, ni mutindu yina mpe masi-ika yina beto sadilaka beno na sika ya yandi kele ya tsyelika.

¹⁵ Na yina, luzolo ya yandi na sika ya beno ke na kulutula dyaka ntangu yandi ke na kubambuka moyo wapi mutindu beno tumamaka na yandi, mpe beno yambaka yandi na boma mpe buzitu nyonso.

¹⁶ Mu ke na kuyangalala, samu ti mu ke na kusala kivuvu na beno na mambu nyonso.

8

Mutindu ya kusadisa bampangi

¹ Bampangi, beto zola kuzabisa beno wapi mutindu Nzambi pesaka lusakumunu ya yandi na mabuundu ya Nzambi ya Masedwane.

² Mabuundu yina kuzwaka bantontolo mingi na bampasi yina kuminaka bawu. Kasi kilengi ya

bawu lutilaka, mpe bawu lakisaka wapi mutindu bawu zaba kukabula na buwelo ya bawu.

³ Mu kele mbangi ya mambu yina. Mabuundu yina vwandaka kabula na luzolo ya bawu na mutindu bawu vwandaka lenda na kuzwa, mpe na mutindu ya kulutila.

⁴ Bawu tatamanaka na kulomba beto muswa, samu ti bawu mpe fidisa lusalusu ya bawu na sika ya bantu ya longo ya Yelusalemi.

⁵ Mambu yina bawu salaka lutilaka mambu yina beto vwandaka vingila na sika ya bawu. Bawu pesaka ntete banzutu ya bawu na Mfumu, mpe na manima na sika ya beto mutindu Nzambi vwandaka zola.

⁶ Ni yawu yina, beto kindisaka Tite na kumanisa na mbote nyonso na sika ya beno kisalu ya kuzaba na kukabula mutindu yandi bandaka yawu.

⁷ Beno kele ya kufuluka na mambu nyonso. Beno kele na kiminu, beno zaba kulongisa, beno kele na luzabu, beno kele na nsatu ya kulutila na kusadisa bampangi, mpe beno zola beto mbote. Na yina, beno sala mpe mbote kisalu yayi ya kukabula.

⁸ Mu ke na kupesa ve beno lutumu. Kasi na kuzonzila beno wapi mutindu mabuundu ya nkaka me kabula na luzolo ya kulutila, mu ke na kupesa beno nzila ya kulakisa butsyelika ya luzolo ya beno.

⁹ Ya tsyelika, beno zaba bumbote ya Yesu-Klisto, Mfumu ya beto. Yandi vwandaka mvwama, kasi yandi ndimaka na kuvwanda mputu samu na kukitula beno bamvwama na buwelo ya yandi.

¹⁰ Na yina, mu ke na kuzabisa beno dibanza

ya munu samu na dyambu yayi: Ya kele mbote ti beno tatamana na kusala mambu yina beno salaka na mvula yina me luta. Beno vwandaka bantu ya ntete na kusala yawu mpe na kuzwa dibanza yina.

¹¹ Ntangu yayi, beno tatamana na kumanisa kisalu yina. Mutindu beno vwandaka na luzolo ya kulutula na kubanda yawu, beno vwanda mpe na luzolo ya kulutula na kusala yawu, mpe beno sala yawu na bimvwama yina kele na beno.

¹² Ntangu muntu ke kabulaka na luzolo yina kele na ntima ya yandi, Nzambi ke ndimaka dik-abu yina. Nzambi ke talaka ve bima yina kele ve na muntu, kasi yina kele na yandi.

¹³ Mu ke na kutuba ve mutindu yina samu na kukumisa beno bamputu na kusadisa bantu ya nkaka. Kasi mu ke na kutuba yawu, samu ti bantu nyonso vwanda mutindu mosi.

¹⁴ Ntangu yayi, beno kele na bima ya kulutula, mpe beno sadisa bayina kele na kati ya bansatu. Beno mpe, ntangu beno ke vwanda na kati ya bansatu, bayina ke vwanda na bima ya kulutula ke sadisa beno. Na yina, beno nyonso ke vwanda mutindu mosi

¹⁵ mutindu Dibuku ya Nzambi ke tubaka:
«Muntu yina bukaka bambuma mingi
vwandaka na yawu ve ya kulutula,
mpe muntu yina bukaka bambuma fyoti
kondwaka kima ve.»

*Tite na bampangi ya nkaka kwendaka na ma-
banza Kolinto*

¹⁶ Beto tonda Nzambi yina me tula na ntima ya Tite luzolo ya kulutula na kusadisa beno, mutindu munu mosi kele na yawu.

¹⁷ Tite ndimaka ndombolo ya beto, mpe na luzolo ya kulutula, yandi bakaka yandi mosi lukanu ya kukwiza na sika ya beno.

¹⁸ Beto fidisaka yandi kintwadi na mpangi ya beto yina mabuundu nyonso ya Nzambi ke na kusiika na kisalu ya kumwangisa Nsangu ya Mbote.

¹⁹ Kasi dyaka, mabuundu soolaka yandi, samu ti yandi vwanda nkundi ya beto ya nzyetolo na kisalu ya kukabula lusalusu yina beto ke na kusala samu na nkembo ya Mfumu, mpe samu na luzolo ya beto na kisalu yina.

²⁰ Beto ke na kusala nyonso, samu ti bantu zonzila ve yimbi na mutindu beto ke na kusadila lutangu ya nene ya mbongo yina.

²¹ Beto zola kusala mambu ya mbote kaka na nt-wala ya Mfumu ve, kasi mpe na ntwala ya bantu.

²² Beto ke na kufidisa bawu kintwadi na mpangi ya beto ya nkaka yina beto me talaka bambala mingi luzolo ya kulutula na kusala bisalu. Kasi ntangu yayi, yandi ke na luzolo ya kulutula dyaka na kusala yawu, samu ti yandi kele na kivuvu ya nene na beno.

²³ Na yina me tadila Tite, yandi kele nkundi ya munu ya nzyetolo mpe mpangi ya munu ya kisalu samu na beno. Kasi samu na bampangi yina ke kwiza kintwadi na yandi, bawu kele bampangi yina mabuundu ya Nzambi me fidisa, mpe bawu ke na kusala samu na nkembo ya Klisto.

²⁴ Beno lakisa bawu ti beno ke zolaka bawu, samu ti mabuundu ya Nzambi zaba ti beno kele na luzolo ya tsyelika, mpe ti mayama yina beto ke salaka samu na beno, kele ya mpamba ve.

9

Lusalusu samu na bandimi ya Yelusalemi

¹ Ya ke na mfunu ve ti mu sonikina beno na yina me tadila lusalusu yina mabuundu ya Nzambi pesaka na bantu ya longo ya Yelusalemi.

² Mu zaba mabanza ya beno, mpe mu me lakisa na bantu ya Masedwane mayama ya munu samu na beno na kutubila bawu: «Bampangi ya kizunga ya Akayi kele ya kukubama na kufidisa lusalusu ya bawu katuka mvula yina lutaka.» Nsatu ya kulutila yina kele na beno na kufidisa lusalusu ya beno, me pesa ngolo na mabuundu mingi na kati ya bawu na kusala mutindu beno.

³ Kasi mu ke na kufidisa beno bampangi ya beto, samu ti mayama yina beto me sala beno na sika ya bawu vwanda ve ya luvunu na yina me tadila dyambu yayi. Mu zola ti beno vwanda ya tsyelika ya kukubama mutindu mu me zabisa yawu.

⁴ Kasi mu ke na boma ti kana bantu ya Masedwane kwiza kintwadi na munu, mpe kuta ve beno ya kukubama, beto ke vwanda ya kufuluka na nsoni samu na kivuvu yina beto me sala na beno. Beno mpe, beno ke vwanda na nsoni.

⁵ Ni yawu yina, mu me tala ti ya kele mfunu na kufidisa beno bampangi yayi ntete mu kwiza, samu ti bawu kutika makabu yina beno pesaka nsilulu. Na yina, yawu ke vwanda ya kukubama

ntangu mu ke kwiza, mpe yawu ke lakisa ti beno ke pesaka ve makabu na manyongo, kasi na ntima mosi.

⁶ Beno fwana kubambuka moyo na mambu yayi: Muntu yina ke kunaka bambuma ndambu, yandi ke yonzikaka mpe kaka ndambu, mpe muntu yina ke kunaka bambuma mingi, yandi ke yonzikaka mpe bambuma mingi.

⁷ Na yina, konso muntu fwana kukabula mutindu yandi me kanisa. Yandi fwana kusala yawu na manyongo ve to ti ba tumisa yandi, samu ti Nzambi ke zolaka muntu yina ke pesaka na kilengi nyonso.

⁸ Nzambi kele na lulendo ya kufulusa beno na bima nyonso ya mbote, samu ti beno kondwa ve bima yina kele na beno mfunu. Na yina, beno ke vwanda na yawu ya kulutula samu na kusala bisalu ya nkaka ya mbote.

⁹ Mutindu Dibuku ya Nzambi ke tubaka:

«Yandi ke kabulaka.

Yandi ke pesaka na bamputu.

Ludedomo ya yandi kele bantangu nyonso.»

¹⁰ Nzambi yina ke pesaka kisadi-bilanga bambuma ya kukuna mpe madya ya kudya, ke pesa mpe beno bambuma ya kukuna, ke butisa yawu, mpe ke sala ti ludedomo ya beno buta bambuma mingi.

¹¹ Nzambi ke sala ti beno vwanda bamvwama na mambu nyonso samu na kutatamana na kukabula na mambu nyonso. Na yina, bantu mingi ke vutula matondo na Nzambi samu na makabu ya beno yina beto ke pesa bawu.

¹² Lusalusu yina beno ke na kupesa, ke na kusadisa kaka ve bansatu ya bantu ya longo, kasi yawu ke na kusala mpe ti balusambulu ya kuvutula matondo na Nzambi vwanda mingi.

¹³ Na kutala mfunu ya lusalusu yina, bawu ke kembila Nzambi, samu ti beno ke na kutumama na Nsangu ya Mbote ya Klisto yina beno kwikilaka, mpe samu ti beno ke na kukabula bimvwama ya beno na sika ya bawu mpe na bampangi nyonso.

¹⁴ Bawu ke sambidila beno na kulakisa beno luzolo ya bawu samu na bumbote ya nene yina Nzambi me lakisa beno.

¹⁵ Matondo na Nzambi samu na dikabu ya yandi yina beto lenda kufwanikisa ve.

10

Polo ke na kunwanina kisalu ya yandi

¹ Munu Polo, yina bantu ke tubaka ti mu kele muntu ya kukuluka ntangu mu ke vwandaka na beno, kasi muntu ya ngolo ntangu mu ke vwandaka ntama na beno, mu ke na kukindisa beno na lembami mpe bumbote ya Klisto.

² Mulemvo ya beno: Beno sosa ve ti mu sadila kibakala ntangu mu ke vwanda na ntwala ya beno. Mu ke na kivuvu ya kusadila kibakala na ntwala ya bayina ke banzaka ti beto ke sadilaka na kimuntu.

³ Ya tsyelika, beto kele bantu, kasi beto ke na kunwana ve na mutindu ya kimuntu.

⁴ Binwanunu yina beto ke na kusadila na muzingu ya beto, kele ve ya kimuntu. Kasi lulendo

ya yawu ke katukaka na Nzambi samu na kumanisa ngolo ya bambeni. Beto ke na kumanisa ngolo ya mabanza ya luvunu,

⁵ mpe balulendo nyonso ya mayama yina ke kangaka bantu nzila na kuzaba Nzambi. Beto ke na kunata bantu nyonso na kutumama na Klisto.

⁶ Ntangu beno ke tumama na mutindu me lunga, beto ke vwanda ya kukubama samu na kusemba konso muntu yina ke tumama ve.

⁷ Beno ke ndimaka kaka mambu yina beno ke talaka na meso. Kana muntu me ndima ti yandi kele ya kukangama na Klisto, yandi fwana kuzaba mpe ti beto mpe kele ya kukangama na Klisto mutindu yandi.

⁸ Mu lenda kutala nsoni ve na kusala mwa mayama na bumfumu yina Mfumu pesaka beto samu na kukulisa kiminu ya beno, kasi ya kufwa yawu ve.

⁹ Mu zola kutalana ve mutindu muntu yina ke na kupesa beno boma na mikanda ya munu.

¹⁰ Ya tsyelika, bantu ke tubaka mutindu yayi: «Mikanda ya Polo kele mpasi mpe ngolo. Kasi ntangu yandi ke vwandaka na ntwala ya beto, yandi ke kumaka muntu ya kulemba, mpe mambu yina yandi ke zonzaka kele ya kufwanakana ve.»

¹¹ Bika ti muntu yina ke na kuzonza mutindu yina kuzaba mbote ti mambu yina beto ke na kusonika na mikanda ya beto ntangu beto kele ntama na beno, ke vwanda ve ya kuswaswana na mambu yina beto ke sala ntangu beto ke vwanda na ntwala ya beno.

¹² Ya tsyelika, beto ke sosaka ve na kuteza

bankadulu ya beto to na kufwanana na bantu ya nkaka yina ke salaka masiika ya bawu mosi. Bawu ke bakaka kifwani ya bawu mosi samu na kuteza bawu na bawu bankadulu ya bawu mosi. Bawu kele bizoba.

¹³ Samu na beto, beto ke sala ve mayama na mambu yina me luta ndilu ya kisalu ya beto. Kasi beto ke na kusala yawu na mutindu Nzambi ke na kuteza yawu na kukumisa beto tii na sika ya beno.

¹⁴ Beto ke na kuluta ve ndilu ya kisalu ya beto, mutindu ya zolaka vwanda kana beto kwizaka ve na sika ya beno. Beto kele bantu ya ntete yina me kuma na sika ya beno na kunatina beno Nsangu ya Mbote ya Klisto.

¹⁵ Na yina, beto ke na kusala ve mayama na kuluta bandilu yina Nzambi tezaka. Kasi beto ke na kivuvu ti kiminu ya beno ke kula, mpe ti beto ke lenda na kukulisa na kati ya beno kisalu ya beto ata kuluta bandilu yina Nzambi lakisaka beto.

¹⁶ Na manima, beto lenda kwenda kuzabisa Nsangu ya Mbote na kati ya bizunga yina me lutila ntama na beno ata kusala mayama na kisalu yina bantu ya nkaka me sala na bisika yina Nzambi fidisaka bawu.

¹⁷ Kasi Dibuku ya Nzambi ke tubaka: «Kana muntu ke na nsatu ya kusala mayama, yandi sala yawu samu na Mfumu.»

¹⁸ Ya tsyelika, ni muntu yina ve ke salaka masiika ya nzutu ya yandi mosi kele ya kuzabana, kasi muntu yina ke kuzwaka masiika na Mfumu.

11

Polo mpe bantumwa ya luvunu

¹ Mu zola ti beno vibidila mwa bulawu ya munu. Ee! Beno vibidila munu.

² Mu ke na kusala beno kimbanda yina ke katukaka na Nzambi. Mu pesaka nsilulu ya kukwelisa beno na bakala kaka mosi, Klisto, mpe mu zola kulakisa beno na sika ya yandi mutindu ndumba yina me zaba ntete ve babakala.

³ Kasi mutindu nyoka vunaka Eva, mu ke na boma ti mabanza ya beno vunama, mpe ti beno vwanda dyaka ve ya kukwikama mpe ya kukangama na Klisto.

⁴ Ya tsyelika, beno ke yambaka mbote bantu ya nkaka yina ke zabisaka beno Yesu yina kele ya kuswaswana na yina beto zabisaka beno. Beno kele mpe ya kukubama na kuyamba mpeve yina kele ya kuswaswana na Mpeve yina beno kuzwaka, mpe na kuyamba nsangu ya kuswaswana na Nsangu ya Mbote yina beno kuwaka.

⁵ Mu banza ti bayina beno ke bokilaka bantumwa ya nene me lutila munu na ata dyambu.

⁶ Mu zaba ti mu zaba kuzonza ve, kasi samu na luzabu ya kele mambu ya nkaka. Beto me lakisa beno yawu na pwelele nyonso na mambu nyonso yina beto me sala.

⁷ Beno banza ti mu salaka yimbi na kukuluka na ntwala ya beno, mpe na kuzangula beno ntangu mu zabisaka beno Nsangu ya Mbote ya Nzambi ata kulomba beno kima?

⁸ Mu vwandaka kudya mbongo ya mpamba ya mabuundu ya nkaka na kundima na kuzwa difuta samu na kusadisa beno.

⁹ Ntangu mu vwandaka na sika ya beno, mu

lombaka ve na muntu na kusadisa munu ntangu mu vwandaka na kati ya bansatu. Ya tsyelika, bampangi yina katukaka na Masedwane natinaka munu bima nyonso yina vwandaka na munu mfunu. Mu pesaka ata muntu kizitu ya kusadisa munu, mpe mu ke tatamana na kusala mutindu yina.

¹⁰ Na butsyelika ya Klisto yina kele na munu, mu ke na kutuba ti ata muntu na kati ya kizunga nyonso ya Akayi ke lenda na kukatula munu dyambu yina mu ke na kusadila mayama.

¹¹ Samu na yinki mu ke na kutuba mutindu yina? Samu ti mu ke zolaka beno ve? Nzambi yandi mosi zaba ti mu ke zolaka beno.

¹² Mu ke bika ve na kusala mambu yina mu ke na kusala ntangu yayi samu na kupesa ve nzila na bayina ke sosaka banzila ya konso mutindu samu na kusala mayama ya kuvwanda mutindu mosi na beto.

¹³ Bantu ya mutindu yina kele bantumwa ya luvunu, mpe bisadi ya mayuya yina ke sosaka na kotalana mutindu bantumwa ya Klisto.

¹⁴ Ata dyambu ya ngitukulu kele na kati ya mambu yayi, samu ti yandi mosi Satana ke sosaka na kotalana mutindu mbazi yina ke lezimaka.

¹⁵ Beno lenda kuyituka ve, ti bisadi yina ke sosaka na kotalana mutindu bisadi ya Nzambi ya kudedama. Kasi nsukunu ya luzingu ya bawu ke vwanda mutindu kele bisalu ya bawu.

Bampasi yina Polo talaka

¹⁶ Mu ke na kutuba dyaka yawu: Ata muntu fwana kubanza ti mu kele kilawu. Kasi beno

ndima munu mutindu kilawu samu ti munu mpe, mu sala mwa mayama.

¹⁷ Ya tsyelika, na kusala mayama ya munu, mu ke na kuzonza ve mutindu Mfumu ke na kuzola. Kasi mu ke na kuzonza mutindu muntu yina kele kilawu.

¹⁸ Mutindu bantu mingi ke na kusala mayama samu na mambu ya kimuntu, munu mpe, mu ke sala mayama.

¹⁹ Beno yina kele bantu ya ndwenga, beno ke ndimaka na kuvibidila mambu ya bilawu.

²⁰ Beno ke vibidilaka ti ba sadisa beno mutindu bandongo, ba sadila bimvwama ya beno, ba baka beno bima nyonso yina kele na beno, ba nyokola beno, mpe ba bula beno bambata na kizizi.

²¹ Mu ke na nsoni na kutuba yawu: Beto vwan-daka me talana mutindu bantu yina ke na ngolo ve na mambu yina.

Kasi kisika yina bantu ya nkaka ke na kusala mayama, munu mpe, mu ke sala yawu ata ti mu ke na kuzonza mutindu kilawu.

²² Bawu kele ba-Ebeleyo, munu mpe, mu kele Ebeleyo. Bawu kele bantu ya Isayeli, munu mpe, mu kele muntu ya Isayeli. Bawu kele bantu ya kifumba ya Abalayami, munu mpe, mu kele muntu ya kifumba ya Abalayami.

²³ Kana bawu kele bisadi ya Klisto, mu ke tuba na bulawu ya munu ti mu kele kisadi ya Klisto kulutula bawu. Mu me sala kulutula bawu, mpe mu vwandaka kota konso ntangu baboloko kulutula bawu. Mu vwandaka kuzwa bambala mingi bikoti ya kulutula, mpe mu vwandaka konso ntangu pene-pene na lufwa kulutula bawu.

²⁴ Bambala tanu, ba-Zwife bulaka munu bikoti makumi tatu na yivwa.

²⁵ Bambala tatu, bantu ya Loma bulaka munu bikoti na ngolo nyonso. Mbala mosi, bawu bulaka munu matadi. Bambala tatu, mu vwandaka na kati ya masuwa yina dyamaka, mpe mu lutisaka kilumbu mosi mpe mpimpa mosi na mubu.

²⁶ Na banzyetolo yina mu vwandaka sala na makulu, konso ntangu, mu vwandaka tala lufwa na ntwala ya munu na kati ya banzadi, na ntwala ya bimpumbulu, na ntwala ya bampangi ya munu ba-Zwife mpe bayina kele ve ba-Zwife, na kati ya mbanza mpe yinsi ya kuyuma, na kati ya mubu, mpe na ntwala ya bampangi ya munu ya tsyelika ve.

²⁷ Mu talaka mpasi na bisalu ya ngolo, mpe mu lembaka. Bambala mingi, mu vwandaka kondwa ntangu ya kulala pongi. Mu kondwaka mpe bambala mingi kima ya kudya mpe ya kunwa. Mu ndimaka na kumanga na kudya samu na Nzambi. Mu talaka mpasi samu na madidi, mpe samu ti mu kondwaka bilele.

²⁸ Mambu mingi me bikana na kuzonza. Kasi mu ke na dyambu mosi yina ke na kukwamisa munu bilumbu nyonso: manyongo ya munu samu na mabuundu nyonso ya Nzambi.

²⁹ Kana muntu kele ya kulemba, munu mpe, mu kele ya kulemba. Kana muntu me sala disumu, yawu ke salaka munu mpasi mingi na ntima.

³⁰ Kana ya kele mfunu na munu na kusala mayama, mu ke sala yawu samu ti mu kele ve na ngolo.

³¹ Nzambi, Tata ya Mfumu Yesu zaba ti mu ke na

vuna ve. Bika ti Nkumbu ya yandi kuzwa nkembo ntangu nyonso.

³² Ntangu mu vwandaka na mbanza Damase, mfumu yina vwandaka kimonikisi ya ntinu Ale-tase tulaka mikengi na myelo ya mbanza samu na kukanga munu.

³³ Kasi ba kotisaka munu na kitunga ya nene. Ba basisaka munu na nela, mpe kulumunaka munu na ngaanda ya kibaka ya mbanza. Ni mutindu yina mu vuukaka na ntwala ya yandi.

12

Mambu yina Polo talaka na kimpeve

¹ Mu fwana kusala mayama! Kasi ya kele mfunu ve. Ntangu yayi, mu ke zonzila beno na mambu yina Mfumu lakisaka mpe zabisaka munu na kimpeve.

² Mu zaba kilandi mosi ya Klisto yina Nzambi zangulaka na mazulu ya me kuma bamvula kumi na yiya. Mu zaba ve kana Nzambi zangulaka yandi na nzutu ya yandi, to kana na nzutu ya yandi ve. Kasi kaka ni yandi mosi Nzambi zaba yawu.

³ Ee, mu zaba muntu yina. Kana ni na nzutu ya yandi to na nzutu ya yandi ve Nzambi zangulaka yandi, mu zaba ve. Nzambi zaba ti

⁴ yandi zangulaka muntu yina na paladiso. Kuna yandi kuwaka mambu yina lenda kubasika ve na yinwa ya muntu, mpe yina kele ve na bam-pova na kuzabisa yawu.

⁵ Mu ke sala mayama samu na muntu yina. Kasi na munu mosi, mu ke sala kaka mayama samu ti mu kele na ngolo ve.

⁶ Kana mu zolaka na kusala mayama ya munu mosi, mu zolaka vwanda ve kilawu samu ti mu zolaka tuba kaka butsyelika. Kasi mu ke na kusala yawu ve, samu ti mu zola ve ti bantu vwandaka na mabanza yina ke na kulutula mambu yina bawu ke na kutala na munu, to yina bawu ke na kuwa na yinwa ya munu.

⁷ Nzambi zabisaka munu mambu ya ngitukulu. Na yina, samu ti mu vwanda ve ya kufuluka na mayama, ba tulaka munu mpasi ya ngolo na nzutu mutindu mbazi mosi ya Satana na kubula munu, samu ti mu sala ve mayama.

⁸ Mu sambilaka Mfumu bambala tatu, samu ti yandi katula munu mpasi yina.

⁹ Kasi yandi zabisaka munu: «Bumbote ya munu me lunga na nge. Lulendo ya munu ke talanaka ya kulutula na kati ya nge ntangu nge ke vwandaka ve na ngolo.» Na yina, mu ke lutila na kusala mayama ntangu mu ke vwandaka na ngolo ve, samu ti lulendo ya Klisto vwanda na munu.

¹⁰ Ni yawu yina, mu ke yangalalaka ntangu mu ke vwandaka na ngolo ve, ntangu ba ke fingaka munu, ba ke kwamisaka munu, ba ke talisaka munu mpasi, mpe mu ke talaka mpasi na ntima samu na Klisto. Ya tsyelika, ntangu mu ke vwandaka na ngolo ve, ni ntangu yina mu ke vwandaka na lulendo.

Manyongo ya Polo samu na bantu ya dibuundu ya Kolinto

¹¹ Mu ke na kuzonza mutindu kilawu, kasi ni beno me sala ti mu kuma mutindu yayi. Ni beno zolaka sala masiika ya munu. Ya tsyelika, bantumwa ya nkaka yina beno ke pesaka mfunu ya kulutula me lutila munu ve ata ti mu kele muntu ya mpamba.

¹² Bidimbu yina ke na kulakisa ti mu kele ntumwa talanaka na kati-kati ya beno na mvibudulu nyonso: Mu salaka bidimbu ya ngitukulu, bimangu, mpe mambu ya lulendo.

¹³ Wapi kima mu salaka na mabuundu ya nkaka yina mu salaka ve na sika ya beno? Mu zaba kaka ti mu kudyaka ve mbongo ya beno. Na yina, beno lemvokila munu na dyambu ya yimbi yina.

¹⁴ Mu kele ya kukubama samu na kukwiza na sika ya beno na mbala ya tatu, mpe mu ke lombave na muntu na kusadisa munu. Mu kele na nsatu ya beno, kasi ya mbongo ya beno ve. Ya tsyelika, ni bana ya fyoti ve ke kutikaka mbongo samu na bibuti ya bawu, kasi ni bibuti ke kutikaka mbongo samu na bana ya bawu.

¹⁵ Samu na munu, mu ke vwanda na kilengi na kubasisa mbongo nyonso yina kele na munu samu na beno, mpe na kupesa luzingu ya munu samu na beno. Kana mu ke zolaka beno ya kulutula, beno ke zola munu kaka fyoti?

¹⁶ Na yina, beno zaba ti ya tsyelika, mu pesaka ata muntu kizitu ya kusadisa munu. Kasi bantu ya nkaka ke na kutuba ti mu kele muntu ya luvunu, mpe mu me kuzwa beno na mitambu na mayela ya munu.

¹⁷ Nani lenda kuzabisa munu kana mu lombaka beno na kusadisa bantu yina mu fidisaka beno?

¹⁸ Mu zabisaka Tite na kwiza kutala beno, mpe mu fidisaka yandi kintwadi na mpangi mosi yina beno zaba. Tite sadilaka bimvwama ya beno? Munu na Tite kele ve na mabanza mosi mpe ke na kulanda ve nzila mosi?

¹⁹ Beno ke na kubanza ti katuka ntama beto ke na kunwanina banzutu ya beto? Ve, na kintwadi na Klisto beto ke na kuzonza na meso ya Nzambi. Bampangi ya luzolo, mambu nyonso yayi kele samu na kukulisa beno na kiminu.

²⁰ Mu ke na boma ti ntangu mu ke kwiza na sika ya beno, mu kuta beno ve mutindu mu ke na kuzola, to mu vwanda mutindu beno ke na kuzola ve. Mu kele mpe na boma ya kubakula na kati ya beno mambu ya kuswana, ya musoki, ya nkele, ya kimbanda, ya kuzonzila bampangi yimbi, ya kutonga bampangi, ya kusala mayama, mpe ya kusala muvusu.

²¹ Mu ke dyaka na boma ti ntangu mu ke kwiza kutala beno, Nzambi talisa munu nsoni samu na beno, mpe ti mu dila ve samu na bantu mingi yina ke na kutatamana na kusala masumu mutindu bawu salaka na ntama: bayina tii ntangu yayi me soba ntete ve nkadulu ya bawu ya busafu, kindumba, mpe kuzinga kidi-kidi.

13

Bankebosolo ya nsuka mpe bambote

¹ Yayi ni mbala ya tatu yina mu ke kwiza na sika ya beno. Na kupesa nzengolo ya konso dyambu, bantu fwana kuwa kimbangi ya bantu zole to tatu.

² Mu ke na mambu ya kukebisa na bayina salaka masumu na ntama, mpe bayina nyonso ya nkaka. Mu zabisaka ntete beno yawu ntangu mu kwizaka tala beno na mbala ya zole. Kasi ntangu yayi, mu ke na kuzabisa dyaka beno yawu ntangu mu ke ntete ntama na beno. Ntangu mu ke kwiza dyaka kutala beno, mu ke tala muntu kyadi ve,

³ samu ti beno kele na nsatu mu lakisa beno ti Klisto ke na kusadila yinwa ya munu na kuzonza. Yandi kele ve ya kulemba na ntwala ya beno, kasi yandi ke lakisaka lulendo ya yandi na kati ya beno.

⁴ Ya tsyelika, ntangu ba komaka yandi na kulunsi, yandi vwandaka ya kulemba. Kasi ntangu yayi, yandi ke na kuzinga na lulendo ya Nzambi. Na kuvwanda ya kukangama na yandi, beto mpe kele ya kulemba. Kasi na sika ya beno, beto ke zingaka kintwadi na yandi na lulendo ya Nzambi.

⁵ Beno tala beno mosi bankadulu ya beno samu na kuzaba kana beno ke na kununga na kiminu. Beno ke na kuzaba ve ti Klisto kele na kati-kati ya beno? Kana beno ke na kuzaba yawu ve, beno lenda kulakisa ve kununga ya beno.

⁶ Kasi mu banza ti beno ke zaba ti beto nungaka na kisalu ya beto na sika ya beno.

⁷ Beto ke na kusambila Nzambi, samu ti beno sala ve dyambu ya yimbi. Beto ke na kusosa ve na kulakisa ti beto me nunga. Kasi beto kele kaka na nsatu ya kutala ti beno sala mambu ya mbote, ata ti ya ke na zola kutalana ti beto nungaka ve.

⁸ Ya tsyelika, beto lenda kuyimina ve mambu ya tsyelika. Beto lenda kusala kaka samu na butsyelika.

⁹ Beto ke vwandaka na kilengi ntangu beto ke vwandaka na ngolo ve, mpe beno na ngolo. Na yina, beto ke lombaka na balusambulu ya beto ti beno kuma bantu ya kulunga.

¹⁰ Ni yawu yina, mu ke na kusonikina beno mambu nyonso yayi ntangu mu ke ntete ntama na beno. Ntangu mu ke vwanda na beno, mu zola ve kusemba beno na ngolo nyonso na bumfumu yina Mfumu pesaka munu. Bumfumu yango kele ve samu na kumwangisa dibuundu ya beno, kasi samu na kukulisa yawu.

¹¹ Bampangi, na mambu yina me bikana, beno zinga na kati ya kilengi, beno sosa na kuvwanda ya kulunga. Beno kindisa bampangi beno na beno. Beno wisana, mpe beno zinga na kizunu. Na yina, Nzambi ya luzolo mpe ya kizunu ke vwanda na beno.

¹² Beno pesana mbote beno na beno na kubumbasana mutindu bampangi ya luzolo. Bantu nyonso ya longo me fidisa beno mbote.

¹³ Bika ti lusakumunu ya Mfumu Yesu-Klisto, luzolo ya Nzambi, mpe kintwadi ya Mpeve ya Longo kuvwanda na beno nyonso.

Mambu ya Nzambi
The Holy Bible in the Kitoba language of Congo
Bible entier en Kituba de Congo-Brazzaville

copyright © 2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kituba)

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025

a854b3e0-daa0-5e79-9026-5b48865cc4ea